

Myötätuulta Merimaskussa

1995/syksy

AITOJEN KESÄ JA KESÄISIÄ AITOJA

Joulua odotellessa on mieltä lämmittävää muistella kulumutta kesää. Juhannus kun oli ohi alkoi kaunis lämpöinen suvi, kuin nuoruuden kesä. Satoihan toki, satoi kahdesti, Suvilystien aikaan ja satoi muinaistulien aikaan, mutta muutoin kesää parhaimmillaan. Kesää voidaan nimittää eri nimillä kuten kesä jolloin oli Olympiakisat, se kesä jolloin silta tuli jne., tätä kesää voidaan nimittää kunnassamme aitojen kesäksi. Kun keväällä saimme yhdessä omakotiyhdistysläisten valmiiksi riukuaitamme Apajalla huomattiin kirkkotarhan tarvitsevan uutta aitaa. Meriportille rakennettiin aitoja jos minkälaisia. Vanha kiista Säästöpankkiaatteen ja osuusliikkeen välillä ratkaistiin kirkonkylässä myös aidalla. Aidoillahan on monta tarkoitusta. Tämä on toinen lehtemme tänä vuonna ja toivomme sen löytävän lukijansa myös vanhoista merimaskulaisista jotka eivät enää asu kunnassamme. Lehti joka kertoo vanhasta kotiseudusta voisi olla juuri sopiva tervehdys ja lukemisto joulun pyhinä. Seuramme toivottaa hyvää ja rauhaisaa Jouluaikaa.

MERIMASKU-SEURA puheenjohtaja Matti Santalahti

MYÖTÄTUULTA MERIMASKUSSA

Julkaisija: Merimasku-Seura r.y.

Painopaikka: Offset House Oy Naantali

ISSN 1238-108X

PITÄJÄN RAHA-ASIAT – veroäyrin hinnan kehitystaustoja

Kuluneen vuoden 1995 syksyn aikana on puhuttu Merimaskun kunnan talousasioista kahdesta valtakunnallisesta huomionsoituksesta johtuen. Ensin viimeisin tilasto kertoi Merimaskun käyttötalouksien (alle 12.000 mk/ asukas) olleen Suomen alhaisimmat. Seuraavaksi Veronmaksajain keskusliitto nimesi Merimaskun vuoden 1995 taloustaitokunnaksi.

Omien kokemusten mukaan Merimaskun myönteinen esiinnostaminen lehdissä, radiossa ja televisiossa on jakanut kuntalaisia. Toiset ovat vilpittömästi iloisia ja toiset vaativat kärsimättömästi uusia ja parempia kunnallisia palveluita, koska meillä menee niin hyvin.

Onko Merimasku rikas?

Vuoden 1993 tilaston mukaan merimaskulaisilla oli keskimäärin verotettavaa tuloa 44.961 mk asukasta kohti. Koko maan keskiarvo oli 54.196 mk. Emme ole hyvätuoloisia, eikä meitä siitä palkittukaan. Pikemminkin siitä, että vähäisiä rahoja on käytetty tehokkaasti ja kuntalaiset saavat keskimääräistä halvemmalla normaalia jonkinverran paremmat kunnalliset palvelut.

Oheisessa kuvassa on Merimaskun veroäyrin hintakehitys suhteutettu koko maan kehitykseen noin 20 vuoden ajalta. Ensi vuonna (1996) äyrinhintamme on 16,5 penniä, kun koko maan keskiarvo on yli 17,5 penniä. Perhe, jonka molemmat vanhemmat ovat työssä, säästää Merimaskussa noin 2.600 mk vuodessa. Ja 18,5 pennin tasoon nähden ero on jo yli 5.000 mk vuodessa. Laskelmien pohjana on teollisuustyöntekijöiden keskipalkka.

Menikö 1970-luvulla vielä paremmin?

Tarkka lukija toteaa kuvan perusteella, että äyrinhinta oli vuonna 1977 vain 14 penniä, kun koko maan keskiarvo oli jo lähes 15,75.

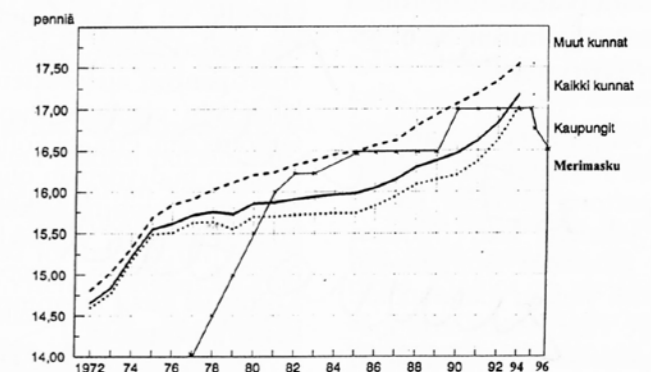
Merimaskun äyrinhinnannousu vuodesta 1978 eteenpäin kertoo kuitenkin kaiken. Verotustasoa pidettiin silloin keinotekoisesti alhaalla liian kauan. Vuonna 1985 äyrinhinta oli 0,5 penniä maan keskiarvon yläpuolella. Samalla kunta oli velkaantunut: lainaa asukasta kohti oli niin paljon, että olimme kymmenen heikoimman kunnan joukossa.

nanhallituksen johdolla. Kaavakonsultti oli hidas, mutta tontinmyynti kohtuullisen nopeaa. Ennen lamanalkua oli iso ja riittävä osa tonteista myyty. Kunta pysyi jaloillaan.

Talouden vakauttaminen

Kun maanostokierros oli tehty, kaikki isot pakolliset ja välttämät-

Veroäyrin keskihinta 1972-

Merimaskun palvelutaso oli 1970 luvulla alhainen. Kunnan kyky ottaa vastaan uusia asukkaita oli heikko. Puuttui rakennuskaava-alue, kaavatiet, viemärit, vesijohdot, jätevedenpuhdistamo, riittävä koulurakennus jne. 1980-luvun alkupuolella tilannetta korjattiin - kohtuuttoman suurin lainarahoit. Onneksi oli inflaatio ja onneksi ei tullut mitään suurta talouslamaa. Kunta jäi henkiin ja säilyi itsenäisenä.

Lisää lainaa maanostoon

Loppuvuodesta 1988 kunta otti hallitun ja tietoisesti riskin ostamalla maata kaavoitusta varten 5 miljoonalla markalla ja jälleen velaksi. Näiden velkojen korkokulut johtivat ensisijassa veroäyrinhinnan nostoon 16,50 :stä 17:een penniin vuodesta 1990 alkaen.

Maata ostettaessa otettiin huomioon kaikenlaisia riskejä, mutta kukaan ei osannut ennakoita niin syvää talousromahdusta, joka tuli kolmen vuoden kuluttua. Kallista maata kaavoitettiin uusitun kun-

tömiä harkitut isot operatiot oli suoritettu. Velkojen takaisinmaksu alkoi ja vuotuisia käyttökustannuksia pyrittiin pitämään kurissa. Vuonna 1993 odotettiin verotulosten romahtavan, kuten yleisesti enustettiin. Näin ei käynyt. Säästötoimista johtuen kunnan kassaan alkoi kertyä ylimääräisiä miljoonia. Velkoja alettiin maksaa pois ennen aikojaan.

Kiitos kuuluu monelle

Vaikka Merimasku ei ole rikas, talous on kunnossa. Hyvä taloudenpito pitää vakiinnuttaa itsensä selviytyä. Vain siten voidaan tuottaa edulliset palvelut kuntalaisille. Niiden määrän ja laadun ratkaisee kunnanvaltuusto. Kuten edellä kirjoitetusta selviää, asioiden- ja taloudenhoito on ollut pitkäjänteistä. Kiitos hyvästä tilanteesta kuuluu monen eri vaalikauden luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.

Jaakko Olenius, kunnanjohtaja

MISTÄ ON VANHAT JOULUT TEHTY

Terttu Kraemer

Joulun vietossa ja tavoissa on paljon sellaista, mikä periytyy kaukaa aikojen takaa.

Tuomme kuusen sisään, kuuntelemme joulurauhanjulistuksen, ahmimme kinkkua ja odotamme joulupukkia. Kaikki ei pysy entisellään, juhlat ja niiden viettäminen muuttuvat. Vanhat traditiot katoavat, syntyy uusia tapoja. Mistä nämä tavat ovat meille kulkeutuneet ja miten ne ovat aikoinaan syntyneet?

Nyt jo vakiintuneen tavan mukaan Suomi hiljentyä joulujuhlan viettoon aattona puolelta päivin heti sen jälkeen, kun Suomen Turku on julistanut vanhahtavin sanamuodoin yleisen joulurauhan. Näin meille viestitetään, että joulu on perhekeskeinen, hiljainen kodin juhla, jota ei sopimattomalla tavalla saa loukata tai häiritä. Varhaisten joulujuhlien taustalla häämöttää kuitenkin germaaniin perustuva juhlanvietto. Silloin harrastettiin joukolle ilonpitoa rituaalien, leikkien, lahjojen sekä hyvän ruoan ja varsinkin oivallisen juoman saattovoimalla.

Joulu, vuoden suurin juhla

Kirkon saadessa enemmän valtaa Pohjoismaissa, se alkoi vähä vähältä muuttaa pakanallisia tapoja ja tottumuksia vaivihkaa kristillisen symboliikan suuntaan. Se käytti apunaan rauhanjulistuksia.

Juhlapyhärauha, joka on nykyisen joulurauhan varhaisin edeltäjä ja esikuva, merkitsi kirkon tunkeutumista sukuyhteiskunnan sisälle. Vielä 1500-luvun Suomessa ratkaistiin juhlapyhinä tehdyt väkivaltarikokset rovastinkäräjillä, siis kirkollisen oikeudenkäytön piirissä.

Kirkko ja valtio todella onnistuivat muuttamaan joulunvieton hiljaiseksi kodin ja perheen juh-

laksi ainakin säätyläiskodeissa ja varsinkin joulupäivänä. Varsinaisella kansalla, rahvaalla oli kuitenkin toisenlainen käsitys joulunvietosta.

Heti esivallan joulun päätyttyä ns. tapanina ja kahtena seuraavana päivänä ns. joulun pikkupyhinä rahvas aloitti pakanuuden aikoihin saakka perustuvan joulunviettonsa viemällä olutsammion tapanina talliin ja aloittamalla juomingit. Olutta annettiin myös elikoille tai ainakin sitä ravisteltiin niiden päälle. Sen jälkeen hevoseet pantiin ajelurekien eteen ja lähdettiin ajamaan "tapania". Se tarkoitti sitä, että joukolla mentiin taloihin ja pyydettiin olutta. Näin Suomessa juotiin pitkään joulua kuin konsanaan viikinkien juhlapidoissa, kunnes vuonna 1772 Kustaa III kielsi tapaninpäivän jälkeiset pikkupyhät.

Kristinusko otti levitessään mielellään käyttöön sitä edeltäneen ajan yhteiskunnassa vallinneita tapoja, mutta tulkitsi ne uudelleen ja antoi niille aikaisemmassa poikkeavan sisällön.

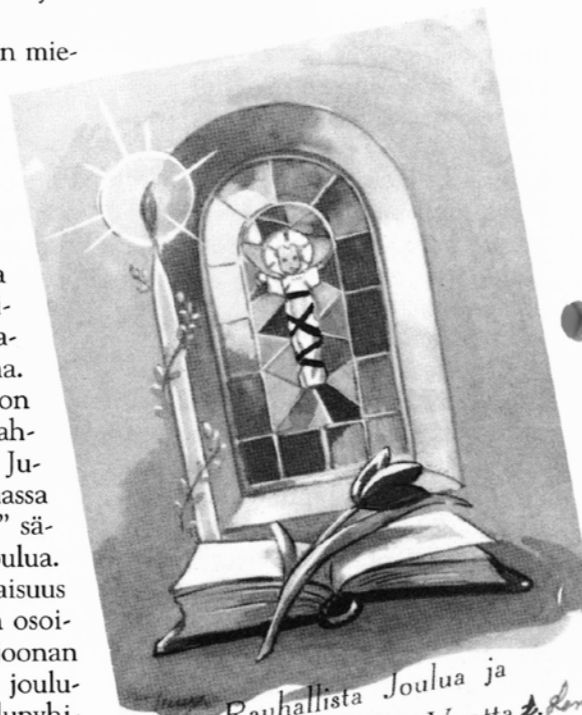
Kaikesta muuttumisesta ja maallistumisesta huolimatta joulu on pysynyt Vapahtajan syntymäjuhlanä. Sen ydinsanomana "Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja" sekä Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa ja maassa rauha, ihmisille hyvä tahto" sävyttävät myös nykyistä joulua. Joulun kirkollinen sidonnaisuus on edelleen vahva, josta on osoituksena puolentoistamiljoonan kävijämäärät kauneimmat joululaulut -tilaisuuksissa ja joulupyhiin jumalanpalveluksissa.

Joulun ajaksi koti muuttui salaperäisten tapahtumien näyttämöksi. Havuköynnösten, kuusen, pulan ja kinkun tuoksu viritti jännityksen. Pimeyteen syttyivät kynttilät, eikä köyhässäkään talossa säästetty ruuassa jopa yöllä oli lupa syödä.

Joulukuusi koristeltiin karamellein, kynttilöin ja lippunauhoin. Latva sai säihkyvän joulutähden. Joulu oli talven taitos, juhlien juhla ja ah, niin itse tehty. Joulu on suuri näytelmä, johon kuuluvat ehdottomasti joulukuusi, joulukortit, joululahjat, joulusauna sekä sellaiset ihmeelliset olennot kuin joulupukki, tontut, petteripuna-kuonot ja itäisen maan viisaat miehet.

Joulukuusi saapuu Suomeen

Joulukuusi on todennäköisesti saapunut Suomeen Saksasta 1800-luvun puolivälissä. Saksan Weihnachtsbaum on ruotsiksi käännettynä julträd ja sen rinnalla on käytetty myös julgran, josta suomen joulukuusi on käännetty.

Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta A. Ren

"Jouvu, joulu joulukkene paperine päita pääl, siniset sukat jalas, keltane ruusu kengän pääl. Sit saap lapset voita leipää, vanhat ämmät ohutta juuvva."

(Suomen kansan vanhat runot XIII)

TERVEISIÄ KOULUSTA

Lyhyt esittely:

Merimaskun koulussa on viisi vakituista opettajaa, keittäjä, siivooja, siivooja-keittiöapulainen ja syksyllä aloittanut päätoiminen tuntiopettaja. Siis yhdeksän työntekijää. Kerran viikossa käy Naantalista erityisopettaja ja talonmiehen työt tekee muun työnsä ohessa kunnan yleismies Harri Viholainen.

Oppilaita koulussa oli lokakuun alussa 129, joista tyttöjä 66 ja poikia 63. Koulukuljetuksen piirissä on oppilaita 51 ja 76 oppilasta tulee kouluun itsenäisesti. Tässä tilastoa lyhyesti. Koulun tiloissa toimii myös kunnan vs. kulttuurisihteeri Katriina Siivonen, jonka toimialaan kunnassa kuuluvat koulu-, kulttuuri-, kirjasto-, ja nuorisoasiat. Harvassa kunnassa yhteys koulun ja koulutoimiston välillä on noin 50 senttimetriä, kuten meillä.

Opetussuunnitelma:

Merimaskun koulu siirtyi uudattamaan uutta opetussuunnitelmaa 1. 8. 1995. Monet kunnat ja koulut olivat ihmeissään, kun suuri opetussuunnitelmauudistus kohdistettiin kaikkein pahimman laman aikaan. Aikataulukin oli tiukka eikä opetussuunnitelmatyöstä maksettu minkäänlaista palkkaa. Ohjeita tuli tippumalla ja niitä muutettiin niin, että kun työ aloitettiin vuonna -93, tulivat viimeiset muutokset (oppilasarvioinnin perusteet) vasta helmikuussa -95.

Meillä työ sujui melko joutuisasti, koska kouluja on vain yksi, mutta suuremmissa kunnissa, joissa on useita kouluja, on työ vielä joissakin kesken. Mikä sitten muuttui? Uusi opetussuunnitelma on koulukohtainen, joka koululla on siis oma opetussuunnitelma. Uusi opetussuunnitelma on itseohjautuva. Jokaisen koulun on siis

kerättävä tietoa toiminnastaan ja oltava valmis tarvittaessa muuntumaan. Koulu saa erikoistua.

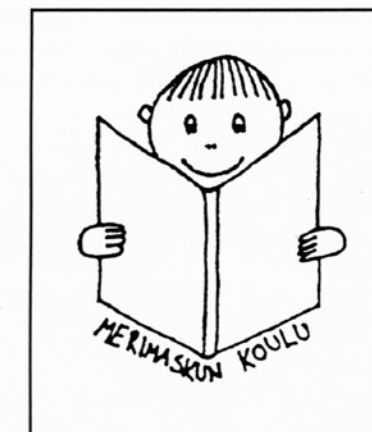
Miten me muutuimme? Meidän koulumme on kerännyt arviointipalautetta jo viimeiset kolme vuotta, joten sen suhteen ei tullut mitään uutta. Tänä vuonna pyrimme kehittämään palautteen saamista niin, että se olisi nopeampaa ja tehokkaampaa.

Olemme alkaneet ottaa saatua palautetta myös huomioon tulevaa kouluvuotta suunniteltaessa. Koulumme ei ole erikoistunut mihinkään tiettyyn alueeseen, koska olemme paikkakunnan ainoa koulu. Opetuksemme tärkein ohjenuora on vanhempien keväällä 1993 käymän arvokeskustelun pohjalta laadittu tavoitetaulu.

Siinä kodit antoivat meille tehtävän ja sen mukaan pyrimme toimimaan. Vuosittain painotamme joitakin alueita saamamme palautteen mukaan ja toteuttaaksemme annettuja tavoitteita.

Toimintaa:

Syksyn ensimmäisessä vanhempainillassa sovimme vuoden painotusalueiksi seuraavat: Tapakasvatus: Hyvät tavat, tyytyväisyys, toisten huomioiminen. Oma-toimisuus: Luokilla omia tapahtumia, isommat ohjaavat pienempiä. Pihasuunnitelma etupihalle pannaan täytäntöön. Saaristo ja meri: Vedessä ja jäällä liikkuminen, uintitaidon kehittäminen, luokkien retkiä (luokkaretket) saaristoon. Ympäristö: Pihasuunnitelman toteuttaminen, istutukset ja pihan hoito, oman työympäristön parantaminen. Liikenne: Liikkuminen jalankulkijana ja pyöräilijänä. Kalevala-teema: Tapahtumapäivä tai -viikko keväällä. Lisäksi meille tulee paljon muitakin tapahtumia, mutta näitä painotamme erityisesti.

Syksyn juttuja:

Paras vitsi:

On kolmannen luokan ruokailu meneillään. Eräs näppäräsorminen oppilas sujauttaa yhteen maitomukiin Samarinia ja maidosta tulee hyvin epämääräistä ja kuohuvaa. Kaikki välttelevät kyseistä maitomukia.

Opettaja ottaa annoksensa viimeisenä ja hänelle jää tuo "kuohujuoma". Huomaten pilan opettaja huudahtaa: "Mitä, aikooko joku myrkyttää minut?" ... Jonkin ajan kuluttua kylällä kiertää sitkeä huhu, jonka mukaan poliisi on käynyt koululla tutkimassa myrkytystapausta.

Onhan meillä poliisikin käynyt. Juttelimme mm. liikenteen valvomisesta aamuisin, poliisivierailusta koululla ja tällä kertaa oppilaitakin ohjattiin.

Jymyuttinen:

Koulun joukkue voitti Kemiössä pelatun saaristosählyturnauksen.

Ikävä uutinen:

Koulun seiiniin on töherrelty ensi kertaa niin, ettei tekijä ole saanut itse poistaa tuotoksiaan. Onko kunnassa lisääntyneet välinpitämättämyys lasten ja nuorten tekemisistä?

Kaikkihan tiedämme, missä kunnossa ovat esim. urheilukentän välinevarasto ja kesken jäänyt rivitalo Ruusumon takana. Koululle soitetaan myös usein TVL:n

TERVEISIÄ KOULUSTA

Lyhyt esittely:

Merimaskun koulussa on viisi vakituista opettajaa, keittäjä, siivooja, siivooja-keittiöapulainen ja syksyllä aloittanut päätoiminen tuntiopettaja. Siis yhdeksän työntekijää. Kerran viikossa käy Naantalista erityisopettaja ja talonmiehen työt tekee muun työnsä ohessa kunnan yleismies Harri Viholainen.

Oppilaita koulussa oli loka-kuun alussa 129, joista tyttöjä 66 ja poikia 63. Koulukuljetuksen piirissä on oppilaita 51 ja 76 oppilasta tulee kouluun itsenäisesti. Tässä tilastoa lyhyesti. Koulun tiloissa toimii myös kunnan vs. kulttuurisihteeri Katriina Siivonen, jonka toimialaan kunnassa kuuluvat koulu-, kulttuuri-, kirjasto-, ja nuorisoasiat. Harvassa kunnassa yhteys koulun ja koulutoimiston välillä on noin 50 senttimetriä, kuten meillä.

Opetussuunnitelma:

Merimaskun koulu siirtyi uudattamaan uutta opetussuunnitelmaa 1. 8. 1995. Monet kunnat ja koulut olivat ihmeissään, kun suuri opetussuunnitelmaudistus kohdistettiin kaikkein pahimman laman aikaan. Aikataulukin oli tiukka eikä opetussuunnitelmatyöstä maksettu minkäänlaista palkkaa. Ohjeita tuli tippumalla ja niitä muutettiin niin, että kun työ aloitettiin vuonna -93, tulivat viimeiset muutokset (oppilasarviointin perusteet) vasta helmikuussa -95.

Meillä työ sujui melko joutuisasti, koska kouluja on vain yksi, mutta suuremmissa kunnissa, joissa on useita kouluja, on työ vielä joissakin kesken. Mikä sitten muuttui? Uusi opetussuunnitelma on koulukohtainen, joka koululla on siis oma opetussuunnitelma. Uusi opetussuunnitelma on itseohjautuva. Jokaisen koulun on siis

kerättävä tietoa toiminnastaan ja oltava valmis tarvittaessa muuntumaan. Koulu saa erikoistua.

Miten me muutuimme? Meidän koulumme on kerännyt arviointipalautetta jo viimeiset kolme vuotta, joten sen suhteen ei tullut mitään uutta. Tänä vuonna pyrimme kehittämään palautteen saamista niin, että se olisi nopeampaa ja tehokkaampaa.

Olemme alkaneet ottaa saatua palautetta myös huomioon tulevaa kouluvuotta suunniteltaessa. Koulumme ei ole erikoistunut mihinkään tiettyyn alueeseen, koska olemme paikkakunnan ainoa koulu. Opetuksemme tärkein ohjenuora on vanhempien keväällä 1993 käymän arvokeskustelun pohjalta laadittu tavoitetaulu.

Siinä kodit antoivat meille tehtävän ja sen mukaan pyrimme toimimaan. Vuosittain painotamme joitakin alueita saamamme palautteen mukaan ja toteuttaaksemme annettuja tavoitteita.

Toimintaa:

Syksyn ensimmäisessä vanhempainillassa sovimme vuoden painotusalueiksi seuraavat: Tapakasvatus: Hyvät tavat, tyytyväisyys, toisten huomioiminen. Oma-toimisuus: Luokilla omia tapahtumia, isommat ohjaavat pienempiä. Pihasuunnitelma etupihalle pannaan täytöntöön. Saaristo ja meri: Vedessä ja jäällä liikkuminen, uintaidon kehittäminen, luokkien retkiä (luokkaretket) saaristoon. Ympäristö: Pihasuunnitelman toteuttaminen, istutukset ja pihan hoito, oman työympäristön parantaminen. Liikenne: Liikkuminen jalankulkijana ja pyöräilijänä. Kalevala-teema: Tapahtumapäivä tai -viikko keväällä. Lisäksi meille tulee paljon muitakin tapahtumia, mutta näitä painotamme erityisesti.

Syksyn juttuja:

Paras vitsi:

On kolmannen luokan ruokailu meneillään. Eräs näppäräsorjainen oppilas sujauttaa yhteen maitomukiin Samarinia ja maidosta tulee hyvin epämääräistä ja kuohuvaa. Kaikki välttelevät kyseistä maitomukia.

Opettaja ottaa annoksensa viimeisenä ja hänelle jää tuo "kuohujuoma". Huomaten pilan opettaja huudahtaa: "Mitä, aikooko joku myrkyttää minut?" ... Jonkin ajan kuluttua kylällä kiertää sitkeä huhu, jonka mukaan poliisi on käynyt koululla tutkimassa myrkytystapausta.

Onhan meillä poliisikin käynyt. Juttelimme mm. liikenteen valvomisesta aamuisin, poliisivierailusta koululla ja tällä kertaa oppilaitakin ohjattiin.

Jymy uutinen:

Koulun joukkue voitti Kemi-össä pelatun saaristosählyturnauksen.

Ikävä uutinen:

Koulun seiiniin on töherrelty ensi kertaa niin, ettei tekijä ole saanut itse poistaa tuotoksiaan. Onko kunnassa lisääntynyt välinpitämättämyys lasten ja nuorten tekemisistä?

Kaikkihan tiedämme, missä kunnossa ovat esim. urheilukentän välinevarasto ja kesken jäänyt rivi-talo Ruusumon takana. Koululle soitetaan myös usein TVL:n

aurauskeppien rikkomisesta ja irroittelusta. Miksi ei sanota suoraan niille, joiden nähdään tekemään?

Tänä vuonna olemme koulussa erityisesti kertoneet keppien tehtävistä. Katsotaan, auttaako se.

Tulevaisuuden uutinen:

Viides ja kuudes luokka sekä yläasteen oppilaat vetoavat Merimaskun päättäjiin saadakseen nuorisotilan. Asiaa tutkitaan ja valmistellaan jo.

Kumma huhu:

Eräs koulun oppilas pääsi televisiohaastatteluun ja puhui suo-

raan niinkuin asia on. Opettaja oli tyytyväinen oppilaansa sanavalmiudesta ja hyvästä ulosannista, mutta kylällä taas tiedettiin hänen antaneen oppilaalleen tunnin jälkkäriä.

Kuka kumma näitä tosiaan keksii?

Ihan tosi juttu:

Koulussa oli eräänä perjantaina kolmosluokan "vohvelikioski". Ruokaakin tosin syötiin ihan vaan keittäjän mieliksi.

Tosi kuin vesi:

Koulu järjestää vapaalippuja

oppilaille ja vanhemmille TPS:n matsiin joulukuussa. Pari pelaajakin tulee käymään koululla.

Kolmas tosi juttu:

Meidän koulussa välitetään oppilaasta ja puututaan kiusaamiseen. Henkilökunta tekee työnsä myönteisessä hengessä toisiaan tuen. Haluamme antaa kuntalaisille koko rahan edestä hyvää palvelua.

Kotien ja perheiden tuella sekä asiallisella palautella onnistumme tehtävässämme.

Neljäs tosi juttu:

Meistä Merimasku on hyvä paikka. terveisin...

Kristina
5.lk.n enkun
opettaja

Pasi on jo tokalla

Seppo 6.lk ("reksi,
vaksi ja poliisi")

Minna,
puheopettaja

Merja on vasta ekalla,
mutta opettaa jo
ruotsia

Kerttu ei tiedä
kummasta pitää
enemmän kukista
vai siivoamisesta

Pia, myrkytyksen
uhri, 3.lk

Marja-Liisa 4. lk.n
poikien kauhu

Tiula keittää ja me
syömme

Katriina ohjaa
meitäkin.

Puhelimen tulo Merimaskuun

Heikki Junnila, kehitysjohtaja, Lännen Puhelin

Bostonin yliopiston professorin Alexander Graham Bellin vuonna 1876 keksimä puhelimeksi kutsuttu laite levisi erittäin nopeasti kaikkialle tuolloiseen sivistysmaailmaan niin myös Suomeen ja Merimaskuun.

Aluksi laitetta käytettiin vain kahden paikan välillä, mutta pian huomattiin mahdollisuus kytkeä puhelinlinjat keskuksen välityksellä puhelinverkoksi. Merimaskua lähellä olevassa kylpyläkaupungissa Naantalissa ensimmäinen keskus otettiin käyttöön vuonna 1884, tuolloin keskuksen oli kytketty 5 puhelinlinjaa, sekä yhteys Turkuun.

Käsikeskusten aika n.1900 - 1962

Tietävästi Merimaskun ensimmäinen käsivälitteinen keskus otettiin käyttöön Lierannan Itätalossa joskus 1900-luvun alussa (tarkkaa ajankohdtaa ei ole tiedossa), ja keskuksen liittyvät muodostivat Lierannan Puhelinosuuskunnan. Keskus siirrettiin 30-luvun lopulla Haagan taloon, jossa sitä hoitivat ainakin Martta Sariola ja Anna-Liisa Pilkka. Tämä Haagassa sijainnut 50:n linjan käsikeskus on säilynyt suhteellisen hyväkuntoisena. Toinen Merimaskun keskuksista sijaitsi aluksi Kollolan talossa Taattisten järven tuntumassa, josta se sitten kesällä 1945 siirrettiin Horjaan Junnisen taloon Maire Junnisen hoidettavaksi. Tämän keskuksen ympärille oli syntynyt Merimaskun Puhelinosuuskunta. Tästä Merimaskun keskuksista oli vuonna 1911 rakennettu yhteys Luonnonmaan keskuksen, ja sitä kautta oli puhelimen käyttäjillä mahdollisuus soittaa myös Naantaliin ja Turkuun. Oma suorayhteys Naantaliin saatiin 1935 ja Turkuun 1947. Oheisen päiväkirjasiivun mukaan Merimaskun keskuks-

seen oli vuonna 1913 liitetty 14 puhelinta (puhelinnumeroita oli käytössä 1-17). Lierannan puoleisen keskuksen yhteyksistä ei ole tarkkaa tietoa, mutta oletetaan, että yhteyksiä on ollut Askaisten suuntaan. Myöskään ei ole tietoa siitä milloin Merimaskun kahden käsikeskuksen välille on saatu yhteys.

Automaattisten "relekeskusten" aika 1962-1987.

Molemmat Merimaskussa toimivat osuuskunnat päättivät liittyä

Merimaskun "puhelinluettelo" 1913.

Naantalın Puhelinosuuskuntaan automatisoinnin yhteydessä. Merimaskun osuuskunta sopi liittymisestä vuonna 1961 ja sitoutti samalla Naantalın rakentamaan automaattikeskukset Järvensuuhun, Horjaan ja Iskolaan. Lierannan osalta sopimus tehtiin vuotta myöhemmin, eli 1962 ja samalla automatisoitiin Lierannan keskus.

Puhelimia oli keskuksiin kytketty vuonna 1963 seuraavasti: Järvensuu 31, Horja 38, Iskola 20 ja Lieranta 27, eli yhteensä Merimaskussa oli liittymiä tuolloin 116 kappa-

letta.

1970-luvulla puhelinten käyttö lisääntyi niin, että keskuksista eteenpäin lähtevät yhteydet alkoivat tukkeutua ja tuskastuneet käyttäjät joutuivat joskus turvautumaan lehtien palstoilla esitettyihin kysymyksiin kuten, "eikö Merimaskuun ole kuin yksi lanka?". Osuuskunta vastasi Järvensuun ja Horjan keskuksiin olevan neljä johtoa ja Iskolan ja Lierannan keskuksiin kolme. Tämä edellä mainittu ongelma poistui oikeastaan vasta 80-luvulla kun keskuksat vaihdettiin digitaalitekniikkaan.

Digitaalikeskusten aika 1987-

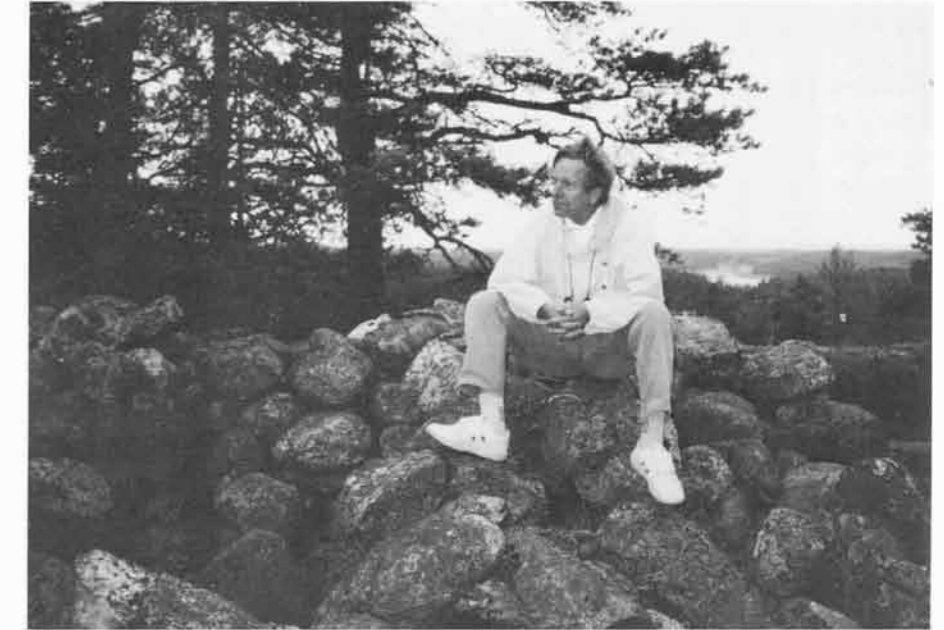
Muutama vuosi sitten keskustekniikka vaihdettiin jälleen, pääasiassa tekniikan yhdenmukaistamistarpeesta, joka syntyi kun Naantalın Puhelinosuuskunta ja Varsinais-Suomen Puhelinosuuskunta sulautuivat V-S Teleosuuskunnaksi, ja joka edelleen vuonna -94 kasvoi Lännen Puhelin Oy:ksi.

Keskuksia on matkan varrella myöskin yhdistetty siten, että nykyisin käytössä olevat sijaitsevat Lierannassa, Iskolassa ja Hellemaalla.

Puhelintiheys Merimaskussa erittäin korkea Lännen Puhelin toimii nykyään 3:n kaupungin ja 21:n kunnan alueella. Keskimääräinen puhelintiheys on koko alueella 47,2 puhelinta/100 asukasta, mutta Merimaskun osalta vastaava luku on peräti 59,6. Luku oikeuttaa selkeään kärkisijaan, ainoastaan naapurimme Askainen pääsee lähituntumaan (58,0). "Lankaliittymien" tiheysluvut eivät tästä enää nouse, vaan kasvu tulee lähivuosina tapahtumaan langattomien "kännyköiden" puolella. Digitaalinen ns. GSM-puhelin on nyt voimakkaassa kasvussa ja tulee sitä varmasti olemaan myös Merimaskussa seuraavat vuodet.

Koska käsivälitteisten keskusten ajoilta on löydetty erittäin niukasti tietoja, toivomme, että lukijat voisivat auttaa "palasten" kokoamisessa. Merimasku-Seura ja tämän artikkelin kirjoittaja vastaanottavat niitä.

Luontopolulla Villivuorelle

Kirjoittaja Villivuoren hautaröykkiöllä

Kollolan kotiseututalolle kokoontuneet Merimaskuseuran jäsenet tutustuivat syysretkellään 23. syyskuuta 1995 Villivuoren mahtaviin maisemiin. Retki päättyi Taattisten tilan kauniisti entisöityyn pakariaittarakennukseen, jossa tilan isäntäväki, Karin ja Markku Aaltonen, kahvittivat vieraansa ja kertoivat Taattisten pitkästä ja värikkästä historiasta.

Villivuori on vastaperustettuna suojelualueena arvokas kokonaisuus. Sillä on oma sijansa Merimaskun kulttuurihistoriassa. Vuoren laajalla laella, pronssikautisen haudan äärellä, on helppo pysähtyä hetkeksi miettimään menneitä, olevia ja tulevaisia.

Maaseudun maisemaan ja ihmisen elinolosuhteisiin meidän aikamme kohdistuvat muutokset asettuvat laajempaan mittakaavaan, ulottumaan yli satojen sukupolvien. Villivuoren 60 m korkealta laelta on helppo tarkastella niitä maiseman aineksia, jotka kuvastavat ihmisen vuosituhantista yhteis- eloa luonnon kanssa.

Rannikkoseudun muuttuva mosaiikki

Meri on kautta aikojen sekä yhdistänyt että erottanut saariston asukkaita ja kyliä. Villivuorelta näkyvät maiseman helminä kallioperän murtumalinjoja seurailevat järvet. Entisiä merenlahtia ovat ne kaikki, kalastajan ja kauppamiehen liikenneväylinä ennen niin tärkeitä. Merimaskulaisten luonnonläheisessä taloudenpidossa niillä oli oma merkityksensä: kalaa ja rapuja myytäväksi asti, kaislaa ja ruokoa karjan talvirehuksi. Laiduntamisen loputtua ja vesien rehevöitymisen myötä pienet järvet kasvavat entistä nopeammin umpeen.

Ihmisten käten töitä ja jääkauden muistomerkkejä

Nyt on suunta muuttunut. Villivuorelta näkyy joukko valaistuja antennimastoja, jotka näkyvät kymmenien kilometrien päähän. Parina viime vuonna on pystytetty lukuisia mastoja lisää matkapuhelinverkkojen tarpeisiin.

Jääkausi ja sen jälkeiset merivaiheet ovat jättäneet monia merkkejä Villivuoren luontoon. Mannerjään kulkusuunnan suojanpuolelle on pysähtynyt mahtavia siirtolohkareita. Alueen pohjois- laidalta tarkkaavainen kulkija keksii laajan "pirunpellon", pyöreiden

kivien muodostaman kivikon tuhansien vuosien ikäisellä muinaisrannalla.

Vaeltaja kaipaisi myös tietoa

Villivuori on tutustumisen arvoinen retkikohte. Retken anti on monipuolinen: arkeologiaa, kulttuurihistoriaa, geologiaa, ekologiaa, maiseman monimuotoisuutta.

Vuorelle johtaa lännestä käsin hyvä polku, laajalla lakialueella riittää tilaa pidemmällekin sunnuntaikävelylle. Muutama informaatiotaulu polun varrella auttaisi kulkijaa löytämään matkan varrelta suuren joukon kiinnostavia yksityiskohtia, joiden ohi tulee liian helposti käveltyä. Villivuoren luontopolusta tulisi tällä tavoin antoisa vaellus läpi luonnon ja Merimaskun historian tuhatvuotisen kehityksen.

Vuoren laella olisi hyvä muistaa, että paikka oli jääkauden jälkeisessä Itämeressä paljas ulkoluoto ja ehkä hyljekari, jota avomeren myrskyt huuhtelivat.

prof. Erkki Leppäkoski

Työpaikka Merimaskussa – terveydenhoitaja Tarja Grönblom

Kirkko keskellä kylää – ja sen vieressä neuvolan talo, johon – ”toiseen kotiinsa” – tulee aamuisin terveydenhoitaja Tarja Grönblom jo yhdeksättä vuotta.

Tarjan valoisan olemuksen tunnistavat kaikki. Yksi hänen asiakkaistaan, alle kouluikäinen, nimitti hänet ”Nauru-Tarjaksi”. Ollaan kaukana niistä ajoista, jolloin terveyssisar kulki mustalla polkupyörällä rokottamassa lapsia, ja karkuun mentiin, kun ”kiputäti” näkyi koivukujan päässä.

Terve äiti – terve kansakunta

Merimaskun neuvola toteuttaa 30-luvulla aloitettua loistavaa terveydenhuollon strategiaa: pidetään äidit terveinä, niin lapsetkin kasvavat terveiksi ja toimeliaiksi kansalaisiksi. Samaa periaatetta käytetään nykyisin kehitysmaiden avustamisessa. Kun äidit koulutetaan, siitä hyötyy koko yhteiskunta. Merimaskuun muuttavat ovat usein nuoria lapsiperheitä ja Tarja on tällöin ensimmäisiä, joihin he uudessa kotikunnassaan tutustuvat. Neuvolan toiminta on yhteiskunnan kannalta edullista, sillä neuvolatoiminnan kustannukset ovat pienet. Toiminnan tukipylväs on terveydenhoitajan ammattitaito, kyvyt ja lämmin persoona, ainakin Merimaskussa. Pitkälle täällä selvitäänkin ilman kalliita koneita.

Ei kahta samanlaista päivää

Merimaskussa ei ole todella sairaita ollenkaan, kertoo Tarja Grönblom työstään. Ihmiset ovat järkeviä ja hoitavat hyvin lapsensa. Perheet huolehtivat ja välittävät, hän kiittelee. Ongelmia ovat tietysti tarttuvat taudit, flunssat, mahataudit ja vesirokkokin aika ajoin. Tarjan työ on itsenäistä ja vaihtelevaa. Kahta samanlaista päivää ei taatusti ole.

Nykyäikää neuvolassa ovat elektroniset vaa’at sekä lapsille että aikuisille, Tarja esittelee. Verikokeita otetaan sekä kotisairaanhoidossa että neuvolassa. Senkka, hemoglobiini ja veren sokeriarvot voidaan määrittää Merimaskussa, muihin verikokeisiin saa lähteen Naantaliin. Virtsanäytteet Tarja analysoi täällä. Lisäksi hän mittaa verenpaineet, poistaa ompeleet, hoitaa haavat, rokottaa ja varaa ajan lääkärille.

Valmiina lähtöön. Terveydenhoitajan punainen menopeli on tuttu näky kylällä.

Rokotuksista on näin syksyllä ajankohtaisin influenssarokotus, jota Merimaskussa annetaan riskiryhmiin kuuluville kolmisenkymmentä lääkärin antamalla lähetteellä ja vapaaehtoisina jopa 50. Riskiryhmiä ovat munuaisten toiminnanvajeesta ja sydänsairauksista kärsivät, astmaatit ja insuliinilla hoidettavaa diabetestä sairastavat potilaat.

Merimaskun ”omalääkärijärjestelmä”

Neuvola on Merimaskussa muutakin kuin äitiys- ja lastenneuvola. Tarjan toimenkuvaan kuuluu myös kouluterveydenhuolto, kotisairaanhoidon vanhusten apuna ja työikäiset – elämän koko kirjo. Kotisairaanhoidossa on mukana myös sairaanhoitaja Marita Jokiranta kahtena päivänä viikossa hoitamassa vanhuksia. Palvelun

avulla monen kohdalla pystytään estämään laitoshoidon joutuminen. Kotisairaanhoidossa tehdään kiinteätä yhteistyötä kunnan sosiaalitoimen kanssa. Tästä yhteistyöstä Tarja kiittää sosiaalisiihteriä ja kodinhoitajia.

Koululla Tarja on yhtenä päivänä viikossa, seuraten jo vauvapäivästä tutuksi tulleiden lasten kasvua. Vain vanhemmat koulu-

Merimaskun terveystalo kirkonkylällä

laiset yläasteella, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa ovat Tarjan asteikossa aukkopaikan kohdalla – kaikkien muiden väestöryhmien kanssa hän on jatkuvasti tekemisissä. Työikäisistä ne, jotka eivät ole järjestetyn työterveyshuollon piirissä, voivat hyvin käyttää neuvolan palveluja.

Viikottaisilla lääkäripäivillä on Merimaskun neuvolassa saatu aikaan se, että meillä on itse asiassa käytössä omalääkärijärjestelmä, lääkärinä kun on loma-aikoja lukuunottamatta Marjo Sipilä. Joskus lääkäripäivän vastaanotolla voi olla jopa 20 ihmistä. Kun kotikäynnit tehdään vielä lisäksi, päivä on todella tiukka, Tarja kertoo.

Neuvontatyötä Tarja Grönblom tekee paljon. Puhelin soi jatkuvasti, ja kysymyksiin löytyy vastauksia. Sellaista kysymystä ei olekaan, mitä Tarjalta ei voisi kysyä. Jos hän ei joskus tiedä vastausta, hän tietää, mistä lähteä etsimään lisätietoa. Kivun syynä voi joskus olla vaikka 15 vuotta sitten saatu selkäsauna. On osattava kuunnella, mitä ihmisellä on asiaa. Hä-

neen voi aina ottaa yhteyttä, jos tuntuu pahalta, ahdistaa tai vain haluaa jutella. Elämän normaaleissa kriiseissä riittää Tarjan kokemuksen mukaan useimmiten se, että joku kuuntelee. Yhdessä voidaan miettiä ratkaisuja, ja usein ne ovat valmiiksi mietittyjäkin, kaivaten vain vahvistusta. Jos Tarja tunnistaa, että ihminen on joutunut elämässään umpikujaan, hän ohjaa psykologin vastaanotolle. Isot mielenterveydelliset ongelmat vaativat aina ammattilaisten apua. Käytettävissä ovat Naantalissa mielenterveystoimisto, erikoissairaanhoidon ja lääkärin palvelut. Ihminen on kokonaisuus. Tarjan mielestä turhia käynnejä lääkäriellä ei ole.

Vastuullisuus, ihmisten lämmän kohtaaminen, asiantuntemus, läheisyys, saavutettavuus ovat eväitä, joilla Tarja Grönblom tekee työnsä hyvin meidän merimaskulaisten parhaaksi. Hänen työnsä tulos näkyy siinä, että me voimme hyvin.

Kristiina Annala

Terveydenhoitaja Tarja Grönblom lähikuvassa

KESÄISIÄ TAPAHTUMIA

Mitä tekivät Sultan, Njurin ja muut oudot miehet Merimaskussa?

Outojen vieraiden jättämä viesti: . . . . kävi täällä. Vai lieneekö teksti suurvaltopoliitikkaa?

Syksyllä 1942 olivat Merimaskun työkykyiset miehet rintamalla ja kunnassa oli vaikeuksia saada syksyn sato talteen. Työvoimaasiamiehen toimesta saapui Naantalın rautatieasemalle viisi miestä sotavankileiriltä josta Uudenkartanon silloinen isäntä heidät hevoskyydillä haki.

Nälkiintyneet piippalakkiset vieraat saivat ruokaa, ei suinkaan talon oman väen pöydästä vaan sääntöjen mukaan heille katettiin oma pöytä erilleen.

Varoituskyltti määräysten mukaan

Asuinpaikkana oli talon piikkilankaikkunainen sauna, ovi oli vahvalla rautasäpillä suljettu. Näin oli määräykset ja seinässä varoituskyltti. Asukkaina olivat 21 vuotias Sultan Taskentista, Njurin Moskovasta 23 vuotias ja hyvä hevosmies, Turar oli aito 27vuotias kirgiisi ja Akmuslov oli kersantti Bakusta. Viidennen nimeä ei Urpo Luotonen enää muistanut eikä myöskään silloinen naapuri Pekka Santalahti.

Perunannosto oli ensimmäinen työ ja talvella mentiin metsään ja lannanluontiin. Työtä nämä vieraat eivät pelänneet joten piankin kohtelu muuttui kuin he olisivat olleet muonamiehiä. Korpraali Turusta kävi välillä tarkastamassa ja palauttamassa kuria.

Maatuska plumpsis

Tästä talvesta on Urpon mieleen jäänyt hauska tapahtuma:

Saunan takana oli ja on vieläkin lampi. Siitä oli otettu päivällä maidon jäädytystä varten jäätä. Lammen pinta oli kuitenkin pian jäätynyt umpeen ja pojat olivat koulusta tullessaan kävelleet siitä yli. Illalla sitten opettaja Lampisuo emännöitsijöineen oli kävellyt samaa reittiä.

He olivat kuitenkin rehevempiä kuin sota-ajan pojat eikä hauras jää kestänytään heitä vaan he putosivat matalaan lampeen. Eihän siinä kuitenkaan kummallakaan hädänpäivää ollut.

Sultan oli ollut samaan aikaan puita pilkkomassa saunan takana. Hän kävi onnettomia auttamassa ja riensi taloon ilmoittamaan: "Maatuska plumpsis".

Hauskaa riitti tästä tapahtumasta vielä pitkään.

Vapaa-aikoina kalastelu Taattisten järvellä oli suosittu harrastus. Iltapuhteina tehtiin matala pöytä jonka äärellä kyykkien pelattiin korttia asuntolan edessä.

Saunahan oli nyt asuntolana, joten sekä Uudenkartanon väki että itämaan pojat kävivät muualla saunomassa. Tämän hankaluuden vuoksi heidät siirrettiin Taattisiin "Vanhalle puolelle" ja ruokailupaikkana oli nykyinen "Pakarituupa".

Njurin sairasteli umpisuolta ja ilmeisesti leikattiin Turussa ja oli myöhemmin toipilaana Taattisissa.

Näin elettiin vuoden verran kunnes tuli vaihdon aika.

Karkuri palasi takaisin

Poikia koottaessa kuljetukseen karkasi Njurin metsään kadoksiin mutta junan lähtiessä Naantalista oli hän tullut jo muiden mukaan.

Vuonna 1943 saapuivat vielä Viktor, Arkangelin mies ja innokas metsämies sekä Sergei Moskovasta. Tällöin olivat jo vankimaiset olot muuttuneet vapaammiksi. Vangit saivat kuunnella jopa radiolähetyksiä Moskovasta.

Merimaskulaisia runoja ja muita tekstejä

Saara Merikaidan muistelema ja kauan esittämä merkkipäivälaulu: (Laulun alkuperästä ja tekijästä hänellä ei ole tietoa.)

Nyt merkkipäivä herrtainen on tullut ___ Sinulle.
Se onpi Herran säätämä pyhyden liiton päättämä.
Pienenä koska synnyit sä, aloitit itkuvirrellä.
Vaeltaa täällä päällä maan, se johdattaa sun onnelaan.

Poikien valmistama korttipelipöytä, joka varmasti täytti tehtävänsä.

Vuonna 1944 juhannuksen aikaan tuli vielä 25 miestä metsätöihin ja he viipyivät aina rauhaan asti.

Suurvaltopoliitikkaa

Olihan heitä muissakin taloissa sekä Merimaskussa, että Rymättylässä. Nämä Uudenkartanon ja Taattisten vieraat ovat kuitenkin jättäneet itsestään niin mukavan muiston, että näiden talojen pojat heidät yhä näinkin hyvin muistavat.

Kaikille näille miehille annettiin talosta evästä ja valmiiksi kirjoitettu kirjekuori sekä vähän rahaa pois lähtiessä.

Tarkoituksena oli että he ilmoittelisivat itsestään rauhan tultua. Yhtään kirjettä ei ole tullut tähän asti. Miksiköhän niin?

Se on suurvaltopoliitikkaa emmekä siihen puutu.

Urpo Luotosen ja Pekka Santalahden muistoja näistä ajoista kirjasi Matti Santalahti

Merimaskulainen ruokarukous:

Kiitos olkoon Jumalalle ruumiin, sielun ruokkijalle.
Armostansa antakoon, neuvokoon ja saattakoon. Suloisesti suojelkoon, esivaltaa varjelkoon. Rauhan aina antakoon, viimein iloon kantakoon. Amen

(Eevi Laakso 24 helmikuuta 1995)

Uudenkartanon saunarakennus, jossa vieraat asustelivat yli 50 vuotta sitten. Varoituskylttiä eikä piikkilankoja ei enää näy, mutta aika on tehnyt tehtävänsä. Katoavaa historiaa tämäkin.

Yhdistykset kutsuvat mukaan toimintaan!

Oletko vasta paikkakunnalle muuttanut etkä tunne naapuritasi? Oletko työtön tai lomautettu? Kaipaako mielekästä toimintaa yhteiskuntasi hyväksi ja omaksi iloksesi? Merimaskulaiset yhdistykset kutsuvat Sinua mukaan toimintaan!

Mannerheimin

Lastensuojeluliitto (MLL)

tekee käytännön työtä virikkeellisemmän lapsuuden hyväksi. Merimaskun paikallisosaston toimintamuotoja ovat olleet teatterimatkat, nappulahiihtokilpailut (kunhan vain olisi lunta!), juttutupa srk:n tiloissa ja erilaiset kysynnän mukaan tehdyt tilaisuudet lapsille ja vanhemmille. Näinä aikoina työtä riittää ja lisäväkeä kaivataan. Tule mukaan ideoimaan ja kehittämään lasten asiaa Merimaskussa.

Yhteyshenkilöt: Pj. Jaana Eivola puh. 4 369 939 Siht. Tiina Lindström puh. 4 369 427

Merimaskun Ahto

on kuntoiluun ja liikuntaan suuntautunut urheilu- ja voimisteluseura. Vaikka joku meistä yltää aina SM-mitaleille asti, pyrimme tarjoamaan kaikille mahdollisuuden osallistua liikuntaan ja aktiiviseen toimintaan. Lapsille satujumppaa, nuorisolle liikuntaa eri muodoissa juoksusta palloiluun ja pesäpallosta salibandyyn, naisille ohjattua kuntoliikuntaa, miehille jumppaa ja sähly. Valaistu kuntorata on valaistuna käytössä kaikille. Muita mahdollisuuksia osallistua on vaikka Suvisoutu, soutamaan tai järjestelyyn.

Yhteyshenkilöt: Pj. Heikki Ruohonen puh. 4 369 642 Siht. Matti Santalahti puh. 4 369 914

Rymättylän-Merimaskun eläkkeensaajat

ry:n tarkoituksena on toimia yhdysseitinä eläkeikäisen väestön

vetämiseksi erilaisiin rientoihin ja kulttuuritapahtumiin toimintaluueellamme. Yhdistys järjestää tilaisuuksia, joissa voimme keskustella ajankohtaisista asioista ja tutustua toisiimme. Järjestämme myös yhteisiä matkoja ja retkiä.

Yhteyshenkilöt: Pj. Reino Laine Puh. 4 369 518 Siht. Maila Laatta puh. 4 369 626 Matkailuasiamies Risto Hiltunen puh. 4 369 182

Merimaskun omakotiyhdistys ry pyrkii parantamaan asumisen sekä elämisen laatua. Järjestämme tietoisuuksia, talkoita, juhlia. Kaikki ovat tervetulleita toimintaamme mukaan.

Yhteyshenkilöt: Pj. Jorma Korpela puh. 4 369 536 Siht. Anja Virtanen puh. 4 369 977

Maa- ja kotitalousnaiset

on kotitaloudesta, käsitöistä ja kulttuurista kiinnostuneiden naisten yhdistys, joka Merimaskussa toimii aktiivisesti naisten yhteisten asioiden hyväksi. Tärkeimmät toimintamuodot ovat opintokerhotoiminta, kotitalousneuvonta, ympäristönhoito, käsityöt (mm. kudontatupatoiminta) sekä erilaiset retket. Maa- kotitalousnaisilla on vuokrattavana 200 hengen astias- to, vuokrattavissa myös pienemmissä erissä. Vuokrausta hoitaa Sirkka Salonen puh. 4 369 769.

Yhteyshenkilöt: Pj. Raakel Pelto puh. 4 369 828 Siht. Anne Fabritius puh. 4 369 183

SPR - Merimaskun osasto

SPR:n keskeiset periaatteet ovat lieventää kärsimyksiä ja edistää inhimillisyyttä, suojella elämää, terveyttä ja ihmisarvoa ja työskennellä paremman yhteisymmärryksen aikaansaamiseksi kansojen kesken. Inhimillisuus, tasapuolisuus, puolueettomuus, riippumattomuus, vapaaehtoisuus, ykseys ja yleismaailmallisuus kuuluvat SPR:n toimintaan.

Yhteyshenkilöt: Pj. Virpi Kuusela puh. 4 369 925 Vpj. Hannele

Helenius Siht. Marjatta Aaltonen puh. 4 369 588 Rahastonhoit. Liisa Randell puh. 4 369 478

Merimasku -seura

on kotiseutuyhdistys, joka on perustettu vuonna 1992 työskentelemään toimialueensa sosiaalisten ja taloudellisten olojen kehittämiseksi sekä viihtyvyyden lisäämiseksi alueellisen omaleimaisuuden ja paikallisten erityispiirteiden pohjalta lähtien. Toimimme kokonaisvaltaisen kotiseututyön tavoitteiden saavuttamiseksi paikalliskulttuurin, ympäristönsuojelun ja maisemanhoidon sekä matkailun aloilla. Seuramme toimii myös asukkaiden ja eri yhteisöjen yhdysseitinä sekä pyrimme syventämään asukkaiden kotiseuduntuntemusta ja paikallishenkeä ja siten lisäämään asukkaiden kiintymystä kotiseutuunsa.

Yhteyshenkilöt: Pj. Matti Santalahti puh. 4 369 914 Siht. Terttu Kraemer puh. 4 369 674

Rymättylän - Naantalien - Merimaskun 4H -yhdistys

Merimaskun Srk:n 4H-kerho 7 - 12-vuotiaille ke. 16.00 - 17.30 Taattisten 4H-kerho yläasteen oppilaille ke 17.30 - 20.00 Kirkonkylän 4H-kerho 7 - 12-vuotiaille ke 16.00 - 17.30

Yhteyshenkilöt: 4H-neuvoja Anu Oksanen puh. 2 521 325

Käsityöprojekti

on kunnan toimintaa. Jos olet taitava käsistäsi ja haluat osallistua Rantamakasiinin kesäiseen käsitöiden myyntinäyttelyyn, ota yhteyttä kulttuurisihteerin puh. 4 369 752. Hän kertoo Sinulle toimintaperiaatteista ja voitte yhdessä pohtia, mikä olisi juuri Sinulle sopivin tapa osallistua.

kampaamo
parturi

Puistotie 22
Naantali

TERVETULOA

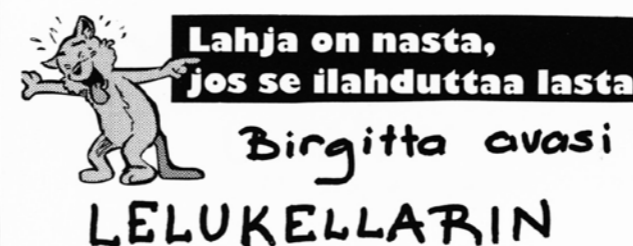
T. Kerttu ja Kirsi Pietikäinen Puh. 435 2375

MA-PE 11.00-17.00
LA 10.00-15.00

LAATUVAATEDIVARI

P. 435 0502

- lelut
- kirjat
- pelit
- ja muuta kivaa

kaikki yhdessä tasossa
Birgitan alakerrassa

INFO

Kirjakauppa
Birgitta
Puistotie 27, 21100 Naantali
Puh. (921) 435 1633
Fax (921) 435 3277

AURINKO OPTIIKKA

• SILMÄLASIT

• NÄÖNTARKASTUKSET

• PIILOLASIT

Luostarinkatu 27, 21100 NAANTALI Puh. 435 3551

Koru Anttila

VYÖHYKETERAPIAA MERIMASKUSSA

Helpotusta allergiaan, särkyihin,
kramppeihin, jännitykseen

Luonnonlääket. tri Charles Ersdalin
menetelmällä.

Kristiina Annala
Timonpolku 4
21160 MERIMASKU
P. 436 9693

Autoilija Jorma Honka

Maankuljetus ja sepelitoimitukset

puhelin 4 369 753
auto 949 747 490

K-kauppa M. Ruusumo

puh. 436 9564

VIERASSATAMA MERIPORTTI

Merimasku

Tapaamisiin ensikesänä

Riitta ja Martti

Kelloja, Kultaa, Hopeaa
Luostarinkatu 21, Naantali puh. 435 2278

VARATTU

Lännen Puhelimesta järkevät lahjat...

tule valitsemaan
**Isälle, Vaimolle,
Vaarille, Anopille,
ihan kaikille**

NAANTALIN APTEEKKI
Luostarinkatu 25, puh. (921) 435 1614,
ma-pe 9-21, la 9-15, su 11-15
RYMÄTTYLÄN sivu APTEEKKI
Rymättylä kk, puh. (921) 252 1202, ma-pe 9-16.30

FOTO RING 1. ISON VALOKUVAN FOTORING-ETU
SUURKUVA

SÄÄSTÖ-HINNALLA KUN TILAAT KERRALLA

2 kpl 120,- (172,-) 4 kpl 180,- (344,-)
3 kpl 150,- (258,-) 5 kpl 200,- (430,-)

Värikinonegatiivista, kuvat voivat olla samasta tai eri aiheesta. Tarjous voimassa joulukuun loppuun.

NAANTALIN KUVAAUS
LUOSTARINK.27 PUH. 751454

Tervetuloa onnistuneille
ASUNTOKAUPOILLE !

Matti Silander
konttorinjohtaja
LKV-tutkinto
käsi puhelin 949-861 258

Kirsi Tuominen
myyntineuvottelija
käsi puhelin 949-781 782

Sinun Kotiasi Varten
SKV

SKV NAANTALI
p. 4367 170
fax 4367 171
Tullikatu 13

PUUTAVARAA

Sahattuna
Höylättynä
Kyllästettynä

RAKENNUS- TARVIKKEITA

Naantalin
Rakennuspuu

Taimontie, puh. 435 1358

Y. FÖRBOM OY

**ON YKSI PANKKI,
JOHON VOIT
AINA LUOTTA.**

Juuri nyt kannattaa tulla Osuuspankkiin ja avata 24 kk veroton Kultasäästö. Näin varmistat rahoillesi turvallisen tuoton vuoteen 1997 asti. Samalla kuulet muista Osuuspankin erikoiseduista: voit mm. liittyä pankkimme jäseneksi ja saada monia raharvoisia etuja. Tervetuloa!

**NYT ON AIKA
AVATA 24 KK
VEROTON
KULTASÄÄSTÖ**

- turvallinen, tuottava veroton talletus
- korko 3 % (11/95)
- avattava 31.12.1995 mennessä

☐ MERIMASKUN OSUUSPANKKI
SUOMALAISEN PANKKI, HUOMENNAKIN.

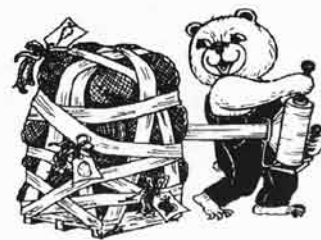

MERCAMER OY

**Pakkausalan asiantuntemusta
vuodesta 1973**

pakkausmuovit
suojamuovit
ruosteenestomuovit
ruosteenestopaperit
pakkausteipit
aaltopahvilaatikat
postituspussit
pakkaustäytteet

kiristekalvokoneet
kutistekalvokoneet
saumauskoneet
paperitäytteen muodostaja
vaa'at
vanteituskoneet
ym. pakkauskoneet
ja -tarvikkeet

Sitomokuja 2
21200 Raisio
puh. 43 73 111
fax. 43 73 222

*Joulutervehdys
Merimaskusta*

Seuraava Myötätuulta Merimaskussa-lehti ilmestyy kesän alla. Lehti jaetaan paitsi kaikkiin merimaskulaisiin talouksiin, myös kesäasukkaille.

Toivomme merimaskulaisten suoramyynti- ja muiden yritysten jättävän ilmoitusmateriaalinsa huhtikuun 15. pv:n mennessä. Ilmoitushinnat: 1/1 sivu 1500 mk, 1/2 800 mk, 1/4 400 mk, 1/8 250 mk ja rivi-ilmoitus 150 mk.

Kiitämme kaikkia tämän lehden ilmoittajia kannatuksesta.